การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในการเลือกตั้งนายกเทศมนตรี และสมาชิกสภาเทศบาล เทศบาลเมือง จังหวัดกาฬสินธุ์

The political participation of citizens' election of the mayor, provincial and city council members, Kalasin province

นางสาวภักดี ภูสง่า

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนานาชาติแสตมฟอร์ด

pukdee@stamford.edu

บทคัดย่อ

การศึกษาเรื่องการมีส่วนร่วมทางการเมืองในการเลือกตั้งนายกเทศมนตรีและสมาชิกสภาเทศบาล เทศบาลเมือง จังหวัดกาฬสินธุ์ มีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) เพื่อศึกษาถึงการเข้ามีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในการเลือกตั้งนายกเทศมนตรีและสมาชิกสภาเทศบาล เทศบาลเมือง จังหวัดกาฬสินธุ์ (2) เพื่อศึกษาแรงจูงใจทางด้านคุณสมบัติของผู้สมัครรับเลือกตั้งนายกเทศมนตรีและสมาชิกสภาเทศบาล เทศบาลเมือง จังหวัดกาฬสินธุ์ กับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน (3) วิเคราะห์หาความสัมพันธ์ระหว่างแรงจูงใจในด้านคุณสมบัติของผู้รับสมัครรับเลือกตั้งนายกเทศมนตรีและสมาชิกสภาเทศบาล กับการเข้ามีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในพื้นที่เทศบาลเมืองกาฬสินธุ์

การวิจัยครั้งนี้ใช้ประชาชนที่มีสิทธิเลือกตั้งในเขตเทศบาลเมือง จังหวัดกาฬสินธุ์ ซึ่งมีประชากรจำนวน 16,347 คน สุ่มตัวอย่างตามหลักของ Taro Yamane ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 400 คน เครื่องมือวิจัยเป็นแบบสอบถาม (Questioners) ใช้สถิติในการบรรยายค่าความถี่ร้อยละ ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และสถิติอนุมาน คือการทดสอบ t-Test ทดสอบความแปรปรวนทางเดียว (One way ANOVA F) และ Pearson R ผลการวิจัยพบว่า

(1) การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในการเลือกตั้งนายกเทศมนตรีและสมาชิกสภาเทศบาลเทศบาลเมือง จังหวัดกาฬสินธุ์ อยู่ในระดับปานกลาง

(2) คุณลักษณะส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่าง ในด้านอายุ รายได้ การศึกษา และอาชีพ มีความคิดเห็นต่อแรงจูงใจในคุณสมบัติของผู้สมัครเป็นนายกเทศมนตรีและสมาชิกสภาเทศบาล เทศบาลเมือง จังหวัดกาฬสินธุ์แตกต่างกัน ยกเว้นคุณลักษณะส่วนบุคคลด้านเพศที่มีความคิดเห็นต่อแรงจูงใจในด้านคุณสมบัติของผู้สมัครรับเลือกตั้งดังกล่าวไม่แตกต่างกัน สอดคล้องกับสมมติฐานการวิจัย

(3) ผลการวิเคราะห์หาความสัมพันธ์ระหว่างแรงจูงใจในด้านคุณสมบัติของผู้รับสมัครเป็นนายกเทศมนตรีและสมาชิกสภาเทศบาล เทศบาลเมือง จังหวัดกาฬสินธุ์กับการมีส่วนร่วมของกลุ่มตัวอย่าง พบว่า มีความสัมพันธ์ไปในทิศทางเดียวกัน สอดคล้องกับสมมติฐานการวิจัย

คำสำคัญ : การเลือกตั้งนายกเทศมนตรี สมาชิกสภาเทศบาล เทศบาลเมืองจังหวัดกาฬสินธุ์

ABSTRACT

This study aims to explore people's political participation in a mayor and Members of Municipality council election in Kalasin Town Municipality. The objective was 1) to study the level of people's political participation in Mayor and Members of Municipality council election in Kalasin Town Municipality; 2) to study the motivation factors of candidates that affected the level of people's political participation; 3) to analyze the correlation between motivations affected by candidates' qualifications with people's political participation in the Kalasin Municipality service area.

This study encompasses 16,347 eligible male voters of Kalasin Town Municipality. The sample of 400 men was selected according to the Yamane Principle. A questionnaire was used to gather data. Mean, standard deviations and percentage provided descriptive statistical measurement. On the other hand, inferential statistics were T-Test ONE WAY ANOVA and Pearsons'R.

The findings were as follows:

1) The level of people's political participation was moderate.

2)There were significant differences at .05 levels of the respondent's attitude according to population factors age, income, level of education, and occupation toward the motivation displayed by passionate qualification of candidates, which correlated with the research hypothesis.

3)There was positive correlation between motivation factors of candidates with the level of people's political participation in Mayor and Member of Municipality council of Kalasin Town Municipality.

Keyword : citizens' election of the mayor, provincial and city council members, Kalasin province

บทนำ

การเลือกตั้งเป็นจุดเริ่มต้นของกระบวนการประชาธิปไตยซึ่งจะนำไปสู่กระบวนการประชาธิปไตยอื่น ๆไม่ว่าการเลือกรัฐบาลหรือฝ่ายบริหาร การออกกฎหมายโดยฝ่ายนิติบัญญัติเพื่อให้เป็นไปตามรัฐธรรมนูญการเลือกตั้งเป็นวิธีการหนึ่งที่ทำให้คนส่วนใหญ่ของประเทศได้มีส่วนร่วมในการปกครองประเทศเป็นการมอบอำนาจอธิปไตยของราษฎรแต่ละคนให้ผู้แทนของตนนำไปใช้ในการปกครองประเทศเนื่องจากเราไม่สามารถให้ประชาชนทุกคนมีส่วนร่วมในการปกครองประเทศได้จึงคิดค้นวิธีการขึ้นมาเรียกว่าการเลือกตั้ง (อัษฎางค์ปาณิกบุตร, 2539: 6) ในบรรดาสิทธิเสรีภาพที่ได้รับการประกันโดยรัฐธรรมนูญสิทธิการเลือกตั้งคือสิทธิทางการเมืองขั้นมูลฐานของประชาชนตามครรลองของการปกครองระบอบประชาธิปไตยที่ให้เสรีภาพแก่ประชาชนได้มีส่วนร่วมในการปกครองปัจจุบันจะเห็นได้ว่าสภาพทางการเมืองท้องถิ่นไทยมีลักษณะไม่แตกต่างจากการเมืองในระดับชาติมากนัก (พีรพล ตัณฑโอกาส, 2539: 43) กล่าวคือ ประชาชนส่วนใหญ่ไม่ค่อยสนใจเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมือง หรือให้ความสนใจเฉพาะการไปเลือกตั้งเป็นครั้งคราวเท่านั้น เลือกตั้งแล้วก็แล้วไปผู้แทนราษฎรจะไปทำอะไรต่อไปเป็นเรื่องของผู้แทน บรรดานักการเมืองท้องถิ่น ซึ่งในการที่จะกล่าวถึงสภาพทางการเมืองท้องถิ่นไทยในส่วนนี้ จึงจะให้ความสำคัญในประเด็นต่อไปนี้ คือการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในท้องถิ่น โดยดูจากพฤติกรรม ซึ่งสะท้อนถึงความรู้ความเข้าใจในกระบวนการ ความเป็นประชาธิปไตย โดยเฉพาะอย่างยิ่งหลักการที่สำคัญที่สุดในการพัฒนากระบวนการความเป็นประชาธิปไตยได้แก่ การมีส่วนร่วมทางการเมือง (จรัส สุวรรณมาลา, 2554:3) จากสถิติการเลือกตั้งนายกเทศมนตรี และสมาชิกสภาเทศบาล เทศบาลเมืองกาฬสินธุ์ จำนวน 2 ครั้งหลังสุด ผู้วิจัยเห็นว่าประชาชนในเขตเทศบาล ได้เข้าไปมีส่วนร่วมทางการเมืองเป็นจำนวนไม่น้อย และส่วนใหญ่ประชาชนจะเข้าไปมีส่วนร่วมทางการเมืองและตัดสินใจเลือกตั้งคนใหม่ ๆ เข้ามาบริหารเทศบาลเมืองกาฬสินธุ์ ซึ่งจากพฤติกรรมการเลือกตั้งแบบนี้ จะส่งผลต่อการพัฒนาเทศบาลเนื่องจากนโยบายมีการเปลี่ยนแปลงไปตามคณะผู้บริหารชุดใหม่และนโยบายบางอย่างต้องการความต่อเนื่องแต่ต้องหยุดชะงักลงเพราะถ้าดำเนินงานต่อก็จะเป็นผลงานของคณะผู้บริหารที่หมดวาระไป อย่างไรก็ตาม คณะผู้บริหารชุดใหม่ จะต้องดำเนินนโยบายที่เป็นประโยชน์ต่อประชาชนเพื่อมิให้ส่งผลกระทบต่อการพัฒนาเทศบาลโดยรวม

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในการเลือกตั้งนายกเทศมนตรี และสมาชิกสภาเทศบาล เทศบาลเมือง จังหวัดกาฬสินธุ์
2. เพื่อศึกษาแรงจูงในด้านคุณสมบัติของผู้สมัครรับเลือกตั้งนายกเทศมนตรี และสมาชิกสภาเทศบาล เทศบาลเมือง จังหวัดกาฬสินธุ์
3. เพื่อศึกษาหาความสัมพันธ์ระหว่างแรงจูงใจด้านคุณสมบัติของผู้สมัครรับเลือกตั้งนายกเทศมนตรี และสมาชิกสภาเทศบาลกับการเข้ามีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน เทศบาลเมือง จังหวัดกาฬสินธุ์

สมมติฐานการวิจัย

สมมติฐานที่ 1 ประชาชนในเขตเทศบาลเมืองที่มีลักษณะส่วนบุคคลที่แตกต่าง ได้แก่เพศอายุ อาชีพปัจจุบัน รายรับสุทธิต่อเดือน ระดับการศึกษาและความสัมพันธ์กับผู้สมัครมีความคิดเห็นต่อการเข้ามีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในการเลือกตั้งนายกเทศมนตรี และสมาชิกสภาเทศบาลเทศบาลเมือง จังหวัดกาฬสินธุ์แตกต่างกัน

สมมติฐานที่ 2 ประชาชนในเขตเทศบาลเมืองที่มีลักษณะส่วนบุคคลที่แตกต่าง ได้แก่เพศอายุ อาชีพปัจจุบัน รายรับสุทธิต่อเดือน ระดับการศึกษาและความสัมพันธ์กับผู้สมัครมีความคิดเห็นต่อแรงจูงใจด้านคุณสมบัติของผู้สมัครรับเลือกตั้งนายกเทศมนตรี และสมาชิกสภาเทศบาล เทศบาลเมือง จังหวัดกาฬสินธุ์แตกต่างกัน

สมมติฐานที่ 3 การเข้ามีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในการเลือกตั้งนายกเทศมนตรี และสมาชิกสภาเทศบาลกับแรงจูงในด้านคุณสมบัติของผู้สมัครรับเลือกตั้งนายกเทศมนตรี และสมาชิกสภาเทศบาล เทศบาลเมือง จังหวัดกาฬสินธุ์มีความสัมพันธ์ไปในทิศทางที่สอดคล้องกัน

แนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

แนวคิด ทฤษฎีการกระจายอำนาจ (Decentralization)

(เรืองวิทย์ เกษสุวรรณ. 2555 หน้า 148)ได้ให้เหตุผลที่ต้องกระจายอำนาจไปสู่ท้องถิ่นก็เพราะทางการเมืองมองว่า การกระจายอำนาจอาจเป็นองค์ประกอบของประชาธิปไตยแบบมีส่วนร่วม (participatory democracy) ทำให้ประชาชนมีโอกาสสื่อความเห็นของตนเองต่อนักการเมืองที่ต้องรับผิดชอบต่อประชาชน นอกจากการมีส่วนร่วมจะก่อให้เกิดผลทางปฏิบัติในรูปของนโยบาย การนำนโยบายไปปฏิบัติ และส่งผลกระทบต่อการกินดีอยู่ดีแล้ว การมีส่วนร่วมทางการเมืองยังรวมถึงเป้าหมายในตัวเอง เพราะช่วยให้ประชาชนเกิดความรู้สึกที่มีอิสระ ส่งเสริมความชอบธรรมของรัฐ และลดแรงกดดันในการแยกดินแดน นอกจากการเมืองแล้วยังมีเหตุผลด้านเศรษฐกิจอีกเนื่องจากการจัดสรรสินค้าสาธารณะต้องทำตามความต้องการของประชาชนที่มีมากมายหลายกลุ่มและขัดแย้งกัน ตามหลักประโยชน์นิยม (unitarianism) รัฐบาลต้องรวบรวมผลประโยชน์ของกลุ่มคนต่าง ๆ เข้าด้วยกัน แต่บางครั้งการจัดสรรสินค้าสาธารณะก็บิดเบือนหรือกีดกันคนบางกลุ่มเพื่อให้คนกลุ่มใดกลุ่มหนึ่งได้รับผลประโยชน์เป็นพิเศษ

แนวคิด ทฤษฎีการมีส่วนร่วมทางการเมือง(Political Participation)

Erwin (อ้างถึงใน ยุพาพร รูปงาม, 2545, หน้า 6) ได้ให้ความหมายเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมไว้ว่า คือ กระบวนการให้บุคคลเข้ามามีส่วนเกี่ยวข้องในการดำเนินงานพัฒนา ร่วมคิด ตัดสินใจ แก้ปัญหาด้วยตนเอง เน้นการมีส่วนร่วมเกี่ยวข้องอย่างแข็งขันของบุคคล แก้ไขปัญหาร่วมกับการใช้วิทยาการที่เหมาะสมและสนับสนุน ติดตามการปฏิบัติงานขององค์การและบุคคลที่เกี่ยวข้อง

การมีส่วนร่วม (Participation) คือ การเห็นพ้องต้องการ ในเรื่องความต้องการและทิศทางของการเปลี่ยนแปลงและความเห็นพ้องต้องกัน จะต้องมีมากจนเกิดความคิดริเริ่มโครงการเพื่อการปฏิบัติ เหตุผลเบื้องแรกของการที่มีคนมารวมกันได้ควร จะต้องมีการตระหนักว่าปฏิบัติการทั้งหมด ที่ทำโดยกลุ่มหรือในนามกลุ่มนั้น กระทำผ่านองค์การ (Organization) ดังนั้นองค์การจะต้องเป็นเสมือนตัวนำให้บรรลุถึงความเปลี่ยนแปลงได้ (ยุพาพร รูปงาม ,2545, หน้า 5)

กล่าวโดยสรุปแล้ว การมีส่วนร่วมทางการเมือง ก็คือกิจกรรมของประชาชนที่มุ่งเข้าไปมีอิทธิพลต่อการตัดสินใจนโยบายของรัฐบาลในระดับต่าง ๆ ซึ่งรูปแบบการเข้าไปมีส่วนร่วมในทางการเมืองในแต่ละสังคมย่อมแตกต่างกันไปด้วย

แนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับพฤติกรรมการตัดสินใจไปใช้สิทธิเลือกตั้ง

แนวคิดเกี่ยวกับการเลือกตั้งในระบอบประชาธิปไตย

ทินพันธุ์ นาคะตะ (2546, หน้า 1) ได้กล่าวถึงที่มาของประชาธิปไตยว่าเป็นการเมืองในอุดมคติอย่างหนึ่งที่สังคมต่าง ๆ ส่วนมากพยายามจะยึดถือเป็นหลักสำหรับการปกครองประเทศ และสำหรับการสร้างความชอบธรรมให้แก่ รัฐบาลของตนเอง ทั้งนี้ เพราะถือว่าประชาธิปไตยเป็นระบอบการเมืองที่ดีที่สุดอย่างหนึ่ง ซึ่งจะก่อให้เกิดผลประโยชน์ต่อส่วนรวมขึ้นมา และเชื่อว่าการปกครองโดยคนหลาย ๆ คน จะทำให้การตัดสินใจได้ดีกว่าคนเพียงไม่กี่คน หรือคนเพียงคนเดียว

Encyclopedia Britannica (อ้างถึงใน อมร รักษาสัตย์, 2543, หน้า 12) อธิบายว่า ประชาธิปไตย เป็นรูปแบบการปกครองประเทศรูปแบบหนึ่ง ตั้งอยู่บนฐานหลักการว่าประชาชนเป็นผู้ปกครองตนเอง และในสมัยใหม่ตั้งอยู่บนฐานที่จะมีสถาบันต่าง ๆ ที่มี ผู้แทนที่ได้รับเลือกมาอย่างเสรีและมีฝ่ายบริหารที่รับผิดชอบต่อประชาชน นอกจากนี้ยังหมายถึง วิถีชีวิตซึ่งตั้งอยู่บนฐานคติพื้นฐานแห่งความเสมอภาคของปัจเจกชนทุกคนและแห่งสิทธิเสมอภาคของประชาชนในด้านชีวิต เสรีภาพ

วิทยา บุณยะเวชชีวิน (2542) ได้ศึกษาเรื่องการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนต่อการปกครองท้องถิ่น : ศึกษาเฉพาะกรณีเทศบาลตำบลบางปู จังหวัดสมุทรปราการ ผลการศึกษาพบว่า ระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนต่อการปกครองท้องถิ่นในเขตเทศบาลตำบลบางปู อยู่ในระดับปานกลาง โดยการมีส่วนร่วมทางการเมืองด้านการไปใช้สิทธิเลือกตั้งมากที่สุด รองลงมาคือการชักชวนให้ผู้อื่นไปใช้สิทธิเลือกตั้ง และน้อยที่สุดคือการร่วมชุมนุมหรือเดินขบวนขับไล่สมาชิกเทศบาลหรือเจ้าหน้าที่เทศบาล สำหรับปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมทางการเมืองต่อการปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตเทศบาลตำบลบางปู คือการผ่านสังคมประกิตทางการเมือง การผ่านการบ่มเพาะทางการเมือง การมีอุดมการณ์ประชาธิปไตยและการเข้าถึงข่าวสารทางการเมือง มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมทางการเมืองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติไม่เกินระดับ .05

สุรพล กระแสรัตน์ (2544). ได้ทำการศึกษาเรื่องการมีส่วนร่วมของประชาชนในการเลือกตั้ง : ศึกษาเฉพาะกรณีเทศบาลตำบลปะลุรู อำเภอสุไหงปาดี จังหวัดนราธิวาส / People ผลการศึกษาพบว่า ประชาชนในเขตเทศบาลตำบลปะลุรู มีส่วนร่วมทางการเมืองโดยการไปและไม่ไปใช้สิทธิเลือกตั้ง ร้อยละ 49.30 และ 50.70 ตามลำดับ ผลการพิสูจน์สมมุติฐานพบว่า ตัวแปรด้านการศึกษา รายได้ อาชีพ ความรู้ในด้านการเมืองการปกครองท้องถิ่น การเป็นเครือญาติและเคยอยู่ในสถาบันหรือสำนักเดียวกันไม่เป็นไปตามสมมุติฐานที่ตั้งไว้ ส่วนตัวแปรด้านอายุและการเป็นสมาชิกกลุ่มเป็นไปตามสมมุติฐานที่ตั้งไว้ สาเหตุของการไม่ไปใช้สิทธิเลือกตั้งเป็นเพราะติดภารกิจการงาน มีจำนวนร้อยละ 32.95 รองลงมาคือ นักการเมืองไม่ทำตามสัญญาที่ให้ไว้กับประชาชน และประชาชนเบื่อหน่ายการเลือกตั้ง คิดเป็นร้อยละ 12.90 และ 11.18 ตามลำดับ ส่วนสาเหตุที่ไปใช้สิทธิเลือกตั้งเป็นเพราะไปเลือกผู้สมัครที่มีความรู้ความสามารถ มีจำนวนมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 38.92 รองลงมาคือไปเลือกกลุ่มของตนเข้าเป็นผู้บริหาร คิดเป็นร้อยละ 31.65 ไปเลือกผู้สมัครที่เป็นเครือญาติและเคยอยู่ในสถาบันหรือสำนักเดียวกัน มีเพียงจำนวนน้อย คิดเป็นร้อยละ 14.55 และ 6.33 ตามลำดับ ข้อเสนอแนะสำหรับการให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการเลือกตั้งมากขึ้น คือจะต้องร่วมมือกันทั้งภาครัฐ ประชาชน ผู้สมัครและกลุ่มการเมืองโดยปรับปรุงระบบ วิธีการเลือกตั้ง ข้อมูลด้านทะเบียนราษฎร ทำความเข้าใจ กระตุ้นเตือนประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนทราบ และเห็นความสำคัญโดยใช้สื่อทุกประเภท นอกจากนี้ควรมีหน่วยงานกลางมาทำหน้าที่ดำเนินการเกี่ยวกับการเลือกตั้งโดยตรง รวมทั้งประชาชนเองต้องให้ความสนใจ เป็นหูเป็นตา ตรวจสอบในรูปแบบประชาคมท้องถิ่น อีกทั้งผู้สมัครับเลือกตั้งต้องมีความสุจริต ไม่ซื้อเสียงเพื่อเป็นแบบอย่างแก่เยาวชน ให้ประชาชนในท้องถิ่นรู้สึกรัก หวงแหน ตระหนักถึงความเป็นเจ้าของเทศบาล และมีส่วนร่วมทางการเมืองมากขึ้น

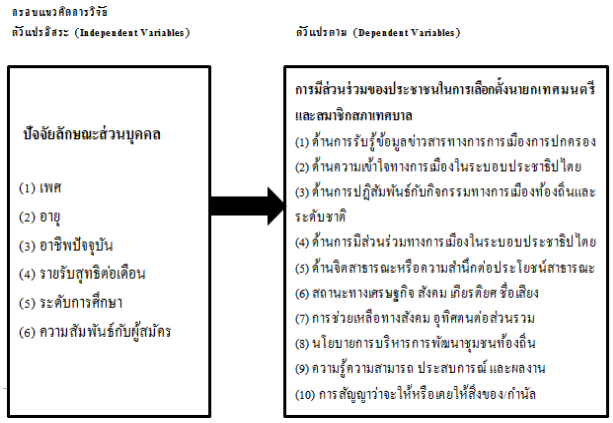

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบสอบถาม (Questionnaire) ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นอันมีลักษณะคำถามปลายปิดชนิดตรวจสอบรายการ (Check List) แบบมาตราส่วน (Rating Scale) 5 ระดับตามแนวทางของ LikertScale ได้แก่ (1) ไม่เคยหรือน้อยที่สุด (2) นาน ๆ ครั้งหรือน้อย (3) บางครั้งหรือปานกลาง (4) เกือบทุกครั้งหรือมาก และ (5) ทุกครั้งหรือมากที่สุด และคำถามปลายเปิดเพื่อให้ผู้ตอบได้แสดงความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการเข้ามีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในการเลือกตั้งนายกเทศมนตรี และสมาชิกสภาเทศบาล เทศบาลเมือง จังหวัดกาฬสินธุ์

ลักษณะของเครื่องมือหรือแบบสอบถาม แบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยลักษณะส่วนบุคคลเป็นคำถามแบบตรวจสอบรายการ (Check List) ของกลุ่มตัวอย่างได้แก่ (1) เพศ(2) อายุ (3) อาชีพปัจจุบัน (4) รายได้ต่อเดือน (5) ระดับการศึกษา (6) ความสัมพันธ์กับผู้สมัคร

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับการเข้ามีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในการเลือกตั้งนายกเทศมนตรี และสมาชิกสภาเทศบาล เทศบาลเมือง จังหวัดกาฬสินธุ์ในด้านต่าง ๆ ได้แก่ (1) ด้านการรับรู้ข้อมูลข่าวสารทางการเมืองการปกครอง (2) ด้านความเข้าใจทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตย (3) ด้านการปฏิสัมพันธ์กับกิจกรรมทางการเมืองท้องถิ่นและระดับชาติ (4) การมีส่วนร่วมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยและ (5) ด้านจิตสาธารณะหรือความสำนึกต่อประโยชน์สาธารณะ

ตอนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับแรงจูงใจด้านคุณสมบัติของผู้สมัครรับเลือกตั้งนายกเทศมนตรี และสมาชิกสภาเทศบาล เทศบาลเมือง จังหวัดกาฬสินธุ์ได้แก่ (1) สถานะทางเศรษฐกิจ สังคม เกียรติยศ ชื่อเสียง (2) การช่วยเหลือทางสังคม อุทิศตนต่อส่วนรวม (3) นโยบายการบริหารการพัฒนาชุมชนท้องถิ่น(4) ความรู้ความสามารถ ประสบการณ์ และผลงาน และ (5) การสัญญาว่าจะให้หรือเคยให้สิ่งของ/กำนัล

สรุปผลการศึกษา

จากการศึกษาค้นคว้าตามวิธีการดำเนินการศึกษาดังกล่าวมาในข้างต้น สามารถนำเสนอผลการศึกษาค้นคว้า รายละเอียดดังต่อไปนี้

ตารางที่ 1 แสดงสรุปผลการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในการเลือกตั้งนายกเทศมนตรี และสมาชิกสภาเทศบาล เทศบาลอำเภอเมือง จังหวัดกาฬสินธุ์

การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในการเลือกตั้งนายกเทศมนตรี และสมาชิกสภาเทศบาล	ความเป็นจริง/ความคิดเห็น					รวม	ค่าเฉลี่ย	SD	ความหมาย
	ไม่เคย	นาน ๆ ครั้ง	บางครั้ง	เกือบทุกครั้ง	ทุกครั้ง				
1.ด้านการรับรู้ข้อมูลข่าวสารทางการเมืองการปกครอง	19 (5.4)	138 (39.4)	165 (47.2)	28 (8.0)	0 (0.0)	350 (100)	2.57	0.48	น้อย
2.ด้านความเข้าใจทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตย	12 (3.4)	130 (37.2)	174 (49.7)	34 (9.7)	0 (0.0)	350 (100)	2.65	0.48	ปานกลาง
3.ด้านการปฏิสัมพันธ์กับกิจกรรมทางการเมืองท้องถิ่นและระดับชาติ	9 (2.6)	117 (33.4)	184 (52.6)	39 (11.1)	1 (0.3)	350 (100)	2.73	0.60	ปานกลาง
4.ด้านการมีส่วนร่วมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตย	5 (1.4)	125 (35.7)	187 (53.4)	33 (9.5)	0 (0.0)	350 (100)	2.71	0.42	ปานกลาง
5.ด้านจิตสาธารณะหรือความสำนึกต่อประโยชน์สาธารณะ	4 (1.1)	117 (33.4)	191 (54.6)	38 (10.9)	0 (0.0)	350 (100)	2.75	0.44	ปานกลาง
รวม							2.68		ปานกลาง

1. การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในการเลือกตั้งนายกเทศมนตรี และสมาชิกสภาเทศบาล เทศบาลเมือง จังหวัดกาฬสินธุ์

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า กลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในการเลือกตั้งนายกเทศมนตรี และสมาชิกสภาเทศบาล เทศบาลเมือง จังหวัดกาฬสินธุ์ เรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยสูงไปหาน้อย ดังนี้(1) ด้านจิตสาธารณะหรือความสำนึกต่อประโยชน์สาธารณะ(2) ด้านการปฏิสัมพันธ์กับกิจกรรมทางการเมืองท้องถิ่นและระดับชาติ (3) ด้านการมีส่วนร่วมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตย (4) ด้านความเข้าใจทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตย(5) ด้านการรับรู้ข้อมูลข่าวสารทางการเมืองการปกครอง

ตารางที่ 2 แสดงสรุปร้อยละและค่าเฉลี่ยของความคิดเห็นที่มีต่อแรงจูงใจด้านคุณสมบัติของผู้สมัครรับเลือกตั้งสภาเทศบาลและคณะผู้บริหารเทศบาล เทศบาลเมือง จังหวัดกาฬสินธุ์โดยรวม

แรงจูงใจด้านคุณสมบัติของผู้สมัครรับเลือกตั้งสภาเทศบาล และคณะผู้บริหารเทศบาล	ความเป็นจริง/ความคิดเห็น					รวม	ค่าเฉลี่ย	SD	ความหมาย
	น้อยที่สุด	น้อย	ปานกลาง	มาก	มากที่สุด				
1. สถานะทางเศรษฐกิจ สังคม เกียรติยศ ชื่อเสียง	2 (0.6)	96 (27.4)	221 (63.2)	31 (8.9)	0 (0.0)	350 (100)	2.80	0.52	ปานกลาง
2. การช่วยเหลือทางสังคม อุทิศตนต่อส่วนรวม	2 (0.6)	109 (31.1)	213 (60.9)	26 (7.6)	0 (0.0)	350 (100)	2.75	0.54	ปานกลาง
3. นโยบายการบริหารการพัฒนาชุมชนท้องถิ่น	1 (0.3)	72 (20.6)	230 (65.7)	47 (13.4)	0 (0.0)	350 (100)	2.92	0.54	ปานกลาง
4. ความรู้ความสามารถ ประสบการณ์และผลงาน	1 (0.3)	99 (28.3)	215 (61.4)	35 (10.0)	0 (0.0)	350 (100)	2.81	0.55	ปานกลาง
5. การสัญญาว่าจะให้หรือเคยให้สิ่งของ/กำนัล	1 (0.3)	69 (19.7)	242 (69.1)	38 (10.9)	0 (0.0)	350 (100)	2.91	0.50	ปานกลาง
รวม							2.83		ปานกลาง

2. แรงจูงใจด้านคุณสมบัติของผู้สมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาลและคณะผู้บริหารเทศบาล เทศบาลเมือง จังหวัดกาฬสินธุ์

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า แรงจูงใจด้านคุณสมบัติของผู้สมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาลและคณะผู้บริหารเทศบาล เทศบาลเมือง จังหวัดกาฬสินธุ์สามารถพิจารณาความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่าง เรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยสูงไปหาน้อย ดังนี้(1) ด้านนโยบายการบริหารการพัฒนาชุมชนท้องถิ่น(2) ด้านการสัญญาว่าจะให้หรือเคยให้สิ่งของ/กำนัล (3) ด้านความรู้ความสามารถ ประสบการณ์ และผลงาน(4) ด้านสถานะทางเศรษฐกิจ สังคม เกียรติยศ ชื่อเสียง(5) ด้านการช่วยเหลือทางสังคม อุทิศตนต่อส่วนรวม

3. การวิเคราะห์หาความสัมพันธ์ระหว่างแรงจูงใจด้านคุณสมบัติของผู้สมัครรับเลือกตั้งนายกเทศมนตรี และสมาชิกสภาเทศบาลกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน เทศบาลเมือง จังหวัดกาฬสินธุ์

ผลการวิเคราะห์หาความสัมพันธ์ระหว่างแรงจูงในด้านคุณสมบัติของผู้สมัครรับเลือกตั้งนายกเทศมนตรี และสมาชิกสภาเทศบาลกับการเข้ามีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน เทศบาลเมือง จังหวัดกาฬสินธุ์ พบว่า ด้านการปฏิสัมพันธ์กับกิจกรรมทางการเมืองท้องถิ่นและระดับชาติมีความสัมพันธ์สูงสุด โดยค่าความสัมพันธ์อยู่ที่ 0.901 รองลงมาคือ ด้านความเข้าใจทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตย โดยค่าความสัมพันธ์อยู่ที่ 0.885 ด้านการรับรู้ข้อมูลข่าวสารทางการเมืองการปกครองโดยค่าความสัมพันธ์อยู่ที่ 0.869 ด้านจิตสาธารณะหรือความสำนึกต่อประโยชน์สาธารณะ โดยค่าความสัมพันธ์อยู่ที่ 0.852 และด้านการมีส่วนร่วมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตย โดยค่าความสัมพันธ์อยู่ที่ 0.834 ตามลำดับ (ตารางที่ 3) ดังนั้น จึงสรุปได้ว่าการเข้ามีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในการเลือกตั้งนายกเทศมนตรีและสมาชิกสภาเทศบาลกับแรงจูงในด้านคุณสมบัติของผู้สมัครรับเลือกตั้งนายกเทศมนตรี และสมาชิกสภาเทศบาล เทศบาลเมือง จังหวัดกาฬสินธุ์มีความสัมพันธ์ไปในทิศทางที่สอดคล้องกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานการวิจัย

อภิปรายผล

ผลการศึกษาพบว่า การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในการเลือกตั้งนายกเทศมนตรี และสมาชิกสภาเทศบาล เทศบาลเมือง จังหวัดกาฬสินธุ์ ด้านจิตสาธารณะหรือความสำนึกต่อประโยชน์สาธารณะ สูงสุด (ค่าเฉลี่ย 2.75) รองลงมา คือด้านการปฏิสัมพันธ์กับกิจกรรมทางการเมืองท้องถิ่นและระดับชาติ (ค่าเฉลี่ย2.73) จากผลการศึกษาดังกล่าวสะท้อนให้เห็นว่า การเลือกตั้งนายกเทศมนตรี และสมาชิกสภาเทศบาล เทศบาลเมือง จังหวัดกาฬสินธุ์ ประชาชนส่วนใหญ่ให้ความสำคัญกับประโยชน์ที่จะเกิดขึ้นกับชุมชน ท้องถิ่น มากกว่านึกถึงตัวบุคคล โดยประชาชนสามารถแสดงความคิดเห็นได้โดยผ่านตัวแทน คือการใช้สิทธิเลือกตั้งตัวแทนของพวกเขาในการเข้าไปตัดสินใจเชิงนโยบาย

เมื่อวิเคราะห์หาความสัมพันธ์ระหว่างแรงจูงใจด้านคุณสมบัติของผู้สมัครรับเลือกตั้งนายกเทศมนตรี และสมาชิกสภาเทศบาลกับการเข้ามีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน เทศบาลเมือง จังหวัดกาฬสินธุ์ พบว่าตัวแปรต้นและตัวแปรตามมีความสัมพันธ์ไปในทิศทางเดียวกัน นั่นหมายความว่าแรงจูงในด้านคุณสมบัติของผู้สมัครรับเลือกตั้งนายกเทศมนตรี และสมาชิกสภา

เทศบาล มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 โดยเรียงลำดับความสัมพันธ์มากสุดไปต่ำสุด พบว่า นโยบายการบริหารการพัฒนาชุมชนท้องถิ่นมีค่าความสัมพันธ์สูงสุดที่ R = 0.904 รองลงมาคือ การช่วยเหลือทางสังคม อุทิศตนต่อส่วนรวมมีค่าความสัมพันธ์ R = 0.885 ฐานะทางเศรษฐกิจ สังคม เกียรติยศ ชื่อเสียง มีค่าความสัมพันธ์ R = 0.869 การสัญญาว่าจะให้หรือเคยให้สิ่งของ/กำนัล มีค่าความสัมพันธ์ R = 0.852 และความรู้ความสามารถ ประสบการณ์ และผลงาน มีค่าความสัมพันธ์ R = 0.834 ตามลำดับ จากผลการศึกษาดังกล่าวชี้ให้เห็นว่า แรงจูงใจด้านคุณสมบัติของผู้สมัครรับเลือกตั้งนายกเทศมนตรี และสมาชิกสภาเทศบาลกับการเข้ามีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน เทศบาลเมือง จังหวัดกาฬสินธุ์ มีความสัมพันธ์กันไปในทิศทางเดียว ประชาชนส่วนใหญ่ในชุมชนมีบทบาทในการหาเสียง โดยเฉพาะอย่างยิ่ง หัวคะแนนมีบทบาทอย่างมากในการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้งฉะนั้นจึงเป็นภาระจำยอมหรือเป็นหน้าที่ของหัวคะแนนที่จะต้องจัดหารถไว้รับ-ส่งคนเพื่อไปใช้สิทธิเลือกตั้งโดยการจัดรถสำหรับรับส่งประชาชนไปลงคะแนนเสียงในการเลือกตั้งแต่ในปัจจุบันนี้ผู้ศึกษาเห็นว่าการชักจูงให้ประชาชนไปลงคะแนนเสียงเลือกตั้งด้วยวิธีนี้เป็นไปได้ยากเนื่องจากการแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร(ฉบับที่3) พ.ศ. 2535 ซึ่งห้ามมิให้พรรคการเมืองหรือผู้กระทำการใด ๆที่แสดงเจตนาในการโฆษณาหาเสียงเลือกตั้งเป็นอาทิ

ข้อเสนอแนะ

1. ภาครัฐและภาคเอกชนควรส่งเสริมและสนับสนุนกิจกรรมทางการเมืองการปกครองทุกรูปแบบ ให้มีการแสดงออกจนเป็นกิจวัตร มิใช้รณรงค์เฉพาะที่มีการเลือกตั้ง เพราะการแสดงออกทางพฤติกรรมจะเป็นการกล่อมเกลาพฤติกรรมให้เกิดสำนึกสาธารณะมากยิ่งขึ้น

2. เปิดกว้างต่อสาธารณะในด้านการรับรู้ข้อมูลข่าวสารทางการเมืองการปกครองทั้งระดับท้องถิ่นและระดับชาติ โดยมุ่งเน้นให้ประชาชนเข้ามีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นอย่างหลากหลายเพื่อให้เกิดปฏิสัมพันธ์กิจกรรมทางการเมืองท้องถิ่นและระดับชาติร่วมกัน

3. กำหนดแนวนโยบายและ/หรือแนวทางในการสร้างความเข้าใจ การมีส่วนร่วมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยด้วยการสร้างจิตสาธารณะหรือความสำนึกต่อประโยชน์สาธารณะให้กับประชาชนทุกกลุ่ม ทุกเพศ ทุกวัย โดยไม่เลือกปฏิบัติเพราะแตกต่างทางเชื้อชาติ ศาสนา

4. ดำเนินกิจกรรมทางการเมืองของภาครัฐและเอกชน จะต้องเป็นไปด้วยความจริงใจ ไม่มีผลประโยชน์แอบแฝง มุ่งนำหลักธรรมาภิบาลมาประยุกต์ใช้กับกิจกรรมทางการเมืองการปกครองให้เหมาะสมกับบริบทของสังคม การเมืองไทยปัจจุบัน

5. สถาบันต่าง ๆ ทางสังคม ควรจัดให้มีกิจกรรมทางสังคมร่วมกันเป็นระยะเพื่อความสมานฉันท์ รู้จักอภัย โดยผ่านกิจกรรมอย่างใดอย่างหนึ่งเพื่อการพัฒนาและเสริมสร้างความเข้มแข็งของสังคมไทย อย่างมั่นคงและยั่งยืน

บรรณานุกรม

จรัส สุวรรณมาลา. (2554). **รวมพลังออกแบบประเทศไทย 10 ฐานรากสู่พิมพ์เขียวประเทศไทย**: ประชาธิปัตย์, รายงานการดำเนินกิจการของพรรค พ.ศ.2554.

พีรพล ตัณฑภาส.(2539). **ความพร้อมทางการเมืองของประชาชนในท้องถิ่นหรือรองรับการกระจายอำนาจ : กรณีศึกษา จังหวัดภูเก็ต.** วิทยานิพนธ์รัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขารัฐศาสตร์,บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

วิทยาบุณยะเวชชีวิน. (2542). **การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนต่อการปกครองท้องถิ่น : ศึกษาเฉพาะกรณี เทศบาลตำบลบางปู จังหวัดสมุทรปราการ.** ปัญหาพิเศษปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต : มหาวิทยาลัยบูรพา.

ยุพาพร รูปงาม.(2545). **การมีส่วนร่วมของข้าราชการสำนักงบประมาณในการปฏิรูประบบราชการ.**ภาคนิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต,สถาบันบัณฑิตพัฒนาบริหารศาสตร์.

เรืองวิทย์ เกษสุวรรณ.(2555).**โลกาภิวัตน์กับท้องถิ่น.**กรุงเทพมหานคร : บริษัท บพิธการพิมพ์ จำกัด.

สุรพล กระแสรัตน์. (2544). **การมีส่วนร่วมของประชาชนในการเลือกตั้ง : ศึกษาเฉพาะกรณีเทศบาล ตำบลปะลุรู อำเภอสุไหงปาดี จังหวัดนราธิวาส / People**: วิทยานิพนธ์.มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ บัณฑิตวิทยาลัย.

อมร รักษาสัตย์. (2544). **การเมืองการปกครองไทยตามรัฐธรรมนูญฉบับประชาชน.** กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ วี. เจ. พริ้นติ้ง จำกัด.

อัษฎางค์ ปาณิกบุตร.(2539). **แนวความคิดเกี่ยวกับการปฏิรูปการเมือง .** การปฏิรูปการเมือง – ไทย : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง, (กรุงเทพฯ) 2540.

ตารางที่ 3 สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรระหว่างแรงจูงในด้านคุณสมบัติของผู้สมัครรับเลือกตั้งนายกเทศมนตรี และสมาชิกสภาเทศบาลกับการเข้ามีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน เทศบาลเมือง จังหวัดกาฬสินธุ์

ตัวแปร	ตัวแปรอิสระ					ตัวแปรตาม					
	X1	X2	X3	X4	X5	y1	y2	y3	y4	y5	**Y**
X1:สถานะทางเศรษฐกิจ สังคม เกียรติยศ ชื่อเสียง	1	.682**	.667**	.574**	.674**	.183**	.313**	.365**	.513**	.448**	**.412****
X2: การช่วยเหลือทางสังคม อุทิศตนต่อส่วนรวม		1	.610**	.622**	.611**	.136*	.235**	.303**	.400**	.320**	**.316****
X3:นโยบายการบริหารการพัฒนาชุมชนท้องถิ่น			1	.598**	.666**	.271**	.354**	.386**	.487**	.464**	**.447****
X4:ความรู้ความสามารถ ประสบการณ์ และผลงาน				1	.665**	.075	.196**	.250**	.349**	.287**	**.262****
X5:การสัญญาว่าจะให้หรือเคยให้สิ่งของ/กำนัล					1	.196**	.302**	.360**	.455**	.416**	**.393****
y1:ด้านการรับรู้ข้อมูลข่าวสารทางการเมืองการปกครอง						1	.768**	.732**	.605**	.650**	**.869****
y2:ด้านความเข้าใจทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตย							1	.738**	.659**	.665**	**.885****
y3:ด้านการปฏิสัมพันธ์กับกิจกรรมทางการเมืองท้องถิ่นและระดับชาติ								1	.715**	.728**	**.904****
y4:ด้านการมีส่วนร่วมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตย									1	.681**	**.834****
y5:ด้านจิตสาธารณะหรือความสำนึกต่อประโยชน์สาธารณะ										1	**.852****
Y : พฤติกรรมการตัดสินใจไปใช้สิทธิเลือกตั้งนายกเทศมนตรี											**1**

*Correlation is significant at the 0.01 level (2-tailed).

** Correlation is significant at the 0.05 level (2-tailed); Listwise N= 350